

Ny udenlandsk Literatur.

Handbuch der politischen Oekonomie in Verbindung mit . . .
 herausgegeben von Dr. Gustav Schönberg. Tübingen,
 Verl. d. Laupp'schen Buchhandl. 1882. I—II. (1244
 + 663 S.)

Dette store, særdeles fortjenstlige Værk behandler i sin første Del Nationaløkonomien i fire og tyve Kapitler, nemlig:

- I. den økonomiske Virksomhed, ved Schönberg;
- II. den politiske Økonomis Historie, ved H. v. Scheel;
- III. Socialismen og Kommunismen, ved Samme;
- IV. Nationaløkonomiens Grundbegreber, ved Fr. J. Neumann;
- V. den økonomiske Produktion i Almindelighed, ved Fr. Kleinwächter;
- VI. Prisens Bestemmelse, ved Fr. J. Neumann;
- VII. Penge- og Møntvæsen, ved E. Nasse;
- VIII. Kredit- og Bankvæsen, ved Ad. Wagner;
- IX. Transport- og Kommunikationsvæsen, ved E. Sax;
- X. Maal og Vægt, ved L. Jolly;
- XI. den nationaløk. Fordeling, ved Th. Mithoff;
- XII. Det økonomiske Forbrug, ved W. Lexis;
- XIII. Landbruget, ved Th. Frhr. v. d. Goltz;
- XIV. Agrarpolitiken, ved A. Meitzen;
- XV. Skovbruget, ved Joh. Helferich;
- XVI. Fiskeriet, ved B. Bennecke;
- XVII. Bjergbruget, ved R. Klostermann;
- XVIII. Industrien, ved G. Schönberg;
- XIX. det industr. Arbejderspørgsmaal, ved L. Brentano;
- XX. Patent-, Mønster-, Mærke-, Firmabeskyttelse, ved R. Klostermann:

Ny udenlandsk Literatur.

Handbuch der politischen Oekonomie in Verbindung mit...
herausgegeben von Dr. Gustav Schönberg. Tübingen,
Verl. d. Laupp'schen Buchhandl. 1882. I—II. (1244
+ 663 S.)

Dette store, særdeles fortjenstlige Værk behandler i sin første Del Nationaløkonomien i fire og tyve Kapitler, nemlig:

- I. den økonomiske Virksomhed, ved Schönberg;
- II. den politiske Økonomis Historie, ved H. v. Scheel;
- III. Socialismen og Kommunismen, ved Samme;
- IV. Nationaløkonomiens Grundbegreber, ved Fr. J. Neumann;
- V. den økonomiske Produktion i Almindelighed, ved Fr. Kleinwächter;
- VI. Prisens Bestemmelse, ved Fr. J. Neumann;
- VII. Penge- og Møntvæsen, ved E. Nasse;
- VIII. Kredit- og Bankvæsen, ved Ad. Wagner;
- IX. Transport- og Kommunikationsvæsen, ved E. Sax;
- X. Maal og Vægt, ved L. Jolly;
- XI. den nationaløk. Fordeling, ved Th. Mithoff;
- XII. Det økonomiske Forbrug, ved W. Lexis;
- XIII. Landbruget, ved Th. Frhr. v. d. Goltz;
- XIV. Agrarpolitiken, ved A. Meitzen;
- XV. Skovbruget, ved Joh. Helferich;
- XVI. Fiskeriet, ved B. Bennecke;
- XVII. Bjergbruget, ved R. Klostermann;
- XVIII. Industrien, ved G. Schönberg;
- XIX. det industr. Arbejderspørgsmaal, ved L. Brentano;
- XX. Patent-, Mønster-, Mærke-, Firmabeskyttelse, ved R. Klostermann:

- XXI. Handelen, ved W. Lexis;
- XXII. Forsikringsvæsenet, ved Ad. Wagner;
- XXIII. personlige Tjenesteydelser, ved Schönberg og Jolly;
- XXIV. Befolkningslære, ved G. Rümelin.

Denne første Del optager hele første Bind, 1244 store, tættrykte Sider. I det andet Bind optage Finansvidenskabens anden Del S. 1—462 og Forvaltningslærens tredje Del S. 465—638; endelig Sagregisteret S. 639—663. Finansvidenskaben falder i ti Afsnit, nemlig:

- I. Finansvidenskabens Væsen, Opgaver og Historie, ved F. H. Geffcken;
- II. Statsudgifterne, ved Samme;
- III. Statens Erhvervsindkomster, ved H. v. Scheel;
- IV. Gebyrerne, ved K. Fr. Schall;
- V. almindelig Skattelære, ved Joh. Helferich;
- VI. speciel Skattelære, de direkte Skatter, ved Ad. Wagner;
- VII. Forbrugsskatter, ved Schall;
- VIII. Told og Roesukkerskat, ved K. V. Riecke;
- IX. Omsætnings- og Arveafgifter, ved Schall;
- X. Finansøkonomiens Ordning og den offentlige Kredit, ved Ad. Wagner.

Forvaltningslæren bestaar endelig af sex Afsnit, nemlig:

- I. Statistik, ved Rümelin;
- II. Avtoritetsorganisationen og Forvaltningen i det Indre, ved G. Meyer;
- III. Sundhedspleje og -politi, ved Jolly;
- IV. Jagtpoliti, ved Samme;
- V. Fattigpleje og -politi, ved E. Löning;
- VI. Sædelighedspoliti, ved Samme.

Ved dette store Værk er der blevet afhjulpet et føleligt Savn, — Savnet af en fyldig Fremstilling omfattende den politiske Økonomis hele Omraade og staaende paa Højde med Videnskaben i dens nuværende Skikkelse. De nationalekonomiske Haandbøger, der hidtil stod til vor Dis-

position, vare dels forældede, dels saare ufuldstændige. Ved en Mængde Spørgsmaal maatte man, naar man ønskede Oplysning om dem, ty til Monografier. Derved, at den foreliggende Haandbog ikke er udarbejdet af en enkelt Mand, men af mere end en Snes forskellige Forfattere, har det vel ikke kunnet undgaas, at Enheden og Ensartetheden i Fremstillingen undertiden noget mangler; men fra Redaktionens Side er der aabenbart gjort alt Muligt for i det størst mulige Omfang at bevare Enhed. I ethvert Fald er der blevet opnaaet, at de enkelte Afsnit til Fremstiller have faaet Videnskabsmænd, der netop i en ganske særlig Grad her vare kompetente: Landbruget er blevet behandlet af Avtoriteter som v. d. Goltz og Meitzen, Skattelæren af Wagner m. Fl., Kredit- og Bankvæsenet og Forsikringsvæsenet ligeledes af Wagner, Kommunikationsvæsenet af Sax, Arbejderspørgsmaalet af Brentano, og saaledes gennemgaaende: den rette Mand paa det rette Sted. Disse Forfattere ere, som den ovenanførte Indholdsangivelse udviser, valgte uden afgjørende Hensyn til deres Partistilling, men i Kraft af deres specielle Competence.

Trods al anvendt Omhu fra Redaktionens Side paa at opnaa Fuldstændighed lader Tilstedeværelsen af enkelte Huller sig dog ikke nægte: det i Nutiden og da navnlig i Tyskland saa ivrigt diskuterede Spørgsmaal om Arbejdsherrernes Erstatningspligt berøres saaledes kun flygtigt, og den ligeledes saa ivrigt debatterede Værnepligtsskat er mærkelig nok ikke bleven tagen med. Men de Mangler, der maatte kunne paavises, være sig med Hensyn til Enheden eller Fuldstændigheden, ville dog ikke kunne forhindre, at Haandbogen paa det Varmeste bør anbefales baade dem, der videnskabeligt sysle med Nationaløkonomi, og dem, der under deres Færden i det praktiske Liv føle Trang til nationaløkonomisk Oplysning. Haandbogen fortjener en betydelig Udbredelse, og vil sikkert ogsaa faa den, trods de 36 eller 40 M., den koster resp. uindbunden og indbunden.

A. P.-St.